

Institutionen för Hälsa och Lärande

TENTAMEN/OMTENTAMEN

Kurs: Patofysiologi och Farmakologi 2 G1F, 7,5hp

Kurskod: BM338G

Högskolepoäng för Tentamen 3,5 hp

Datum: 2025-11-21

Skrivtid KL 08:15-12:30

Ansvarig lärare: Katarina Skogfält

Berörda lärare: Liselotte Malm/Katarina Skogfält

Hjälpmedel/bilagor

Övrigt: Skriv era svar i tentamen, vid behov använd extra skrivblad. Var noga med att skriva namn och personnummer på samtliga blad. Skriv tydligt.

- Anvisningar
- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
 - ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
 - ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
 - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - ☒ Numrera lösbladen löpande.
 - ☒ Använd inte röd penna.
 - ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser: 60% är Godkänt

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt

Farmakologi psykofarmaka 10p

1. Ange vilken läkemedelssubstans (A-K) som är förstahandsbehandling vid nedanstående indikationer. (1p)

- A. Hydroxizin
- B. Ecitalopram
- C. Disulfiram
- D. Propiomazin
- E. Metadon
- F. Haloperidol
- G. Zopiklon
- H. Risperidon
- I. Litium
- J. Oxazepam
- K. Metylfenidat

Indikation	Läkemedelssubstans
Depression	
Opioid beroende	
Bipolär sjukdom	
Psykotiska syndrom	

2. Ange två vanliga biverkningar till Bensodiazepiner och förklara varför man bör vara försiktig att ordinera detta läkemedel till äldre personer? (3p)

3. Fyll i lucktexten nedan (0,5p/svar, totalt, 2p).

Andra generationens antipsykotika är en läkemedelsgrupp som används vid

_____.

Ett exempel på ett substansnamn är _____.

Detta läkemedel har störst effekt på _____ symtom

som exempelvis _____

4. SSRI är en förkortning på ett preparat där namnet även avslöjar verkningsmekanismen. Ange vad förkortningen SSRI står för. (1p)
5. Ange vad som kan hända vid en snabb utsättning av SSRI preparat och hur det istället bör sättas ut? (2p)
6. Läkemedlet Litium gör samlingsrören i njurarna mindre känsliga för hormonet ADH, ange vilken biverkan som kan förekomma pga detta. (1p)

Psykiatri 20p

Multiple choice

Ringa in rätt alternativ – endast ett alternativ är rätt. (0,5 p/ rätt svar, totalt 8p)

7. Skillnaden mellan bipolärt syndrom typ 1 och bipolärt syndrom typ 2 är?
 - a) I bipolärt syndrom typ 2 är de maniska episoderna mer kortvariga än i bipolärt syndrom typ 1
 - b) I bipolärt syndrom typ 2 förekommer inga maniska episoder
 - c) I bipolärt syndrom typ 1 förekommer inga maniska episoder
 - d) Bipolärt syndrom typ 1 är förstadiet till bipolärt syndrom typ 2

8. Vilket av nedanstående alternativ är inte ett exempel på positiva symtom vid schizofreni?
 - a) Hallucinationer
 - b) Anhedoni
 - c) Osammanhängande tal
 - d) Avvikande rörelsemönster

9. Vilket alternativ beskriver bäst diagnosen social ångest.
 - a) Uttalad rädsla eller ångest för en eller flera olika sociala situationer där man riskeras att utsättas för kritisk granskning av andra
 - b) Uttalad rädsla eller ångest inför allmänna kommunikationsmedel, öppna platser, folksamlingar, lämna hemmet på egen hand
 - c) Uttalad rädsla eller ångest inför ett specifikt objekt eller en specifik situation
 - d) Överdriven rädsla och oro (förväntansångest) inför ett antal olika händelser eller aktiviteter

10. Varför bör man vara försiktig med antidepressiva läkemedel i samband med bipolär sjukdom typ 1?
- a) Antidepressiva läkemedel har ingen effekt vid bipolära syndrom
 - b) Om inte samtidig behandling med stämningsstabiliserande läkemedel finns kan antidepressiva läkemedel framkalla en manisk episod
 - c) Personer med bipolära syndrom kan inte bryta ned den aktiva substansen utan den lagras i kroppen
 - d) Om inte samtidig behandling med stämningsstabiliserande läkemedel kan antidepressiva läkemedel ha motsatt effekt och framkalla en svår depressiv episod
11. Vilket hormon kan man se förhöjda nivåer av vid långvarig stress som sedan kan leda till utveckling av det metabola syndromet?
- a) Transaminas
 - b) Dopamin
 - c) Glukagon
 - d) Kortisol
12. Vilket signalämne i hjärnan har störst betydelse för reglering av ångest och depression?
- a) Renin
 - b) Serotonin
 - c) Acetylcholin
 - d) Dopamin
13. Vilket av nedanstående alternativ beskriver karaktärsdragen i emotionellt instabilt personlighetssyndrom/borderline bäst.
- a) Emotionell, behöver uppmärksamhet, förförisk, teatralisk
 - b) Behov av beundran och framgång, brist på empati, utnyttjande, arrogant, kräver särbehandling
 - c) Socialt hämmad, kritikkänslig, undviker risktagande
 - d) Impulsiv, instabil självbild, självdestruktiv, affektlabil

14. Vilket av nedanstående påståenden är **falskt** avseende personlighetssyndrom?

- a) Med personlighetssyndrom avses ett bestående mönster av inre upplevelser och beteenden som avviker påtagligt från förväntningarna i individens kultur
- b) Störningarna får ej ha varit påvisbara i ungdomen utan utvecklats i vuxen ålder
- c) Avvikelserna ska påvisas inom minst två av områdena kognition, affektivitet, interpersonell funktion och impulskontroll
- d) Avvikelserna medför stress och nedsatt funktion

15. Vilket påstående är **falskt** avseende vanföreställningar?

- a) Vanföreställningar medför ökad risk för våldshandlingar
- b) Vanföreställningar beror på alltid på psykos och leder oundvikligen till påtaglig nedsättning av social förmåga
- c) Vanföreställningar kan handla om att känna sig förföljd, trakasserad, beundrad eller bedragen till mer bisarra feltolkningar som att hjärnan smälter
- d) Vanföreställningar är en felaktig tolkning av omgivningen som leder till felaktiga slutsatser baserat på övertygelsen

16. I kriterierna för personlighetssyndrom beskrivs ett mönster av svårigheter inom fyra olika områden. Vilket område hör **inte** dit.

- a) Kognitioner
- b) Affektivitet
- c) Impulskontroll
- d) Intellectuell förmåga

17. Vilket påstående är **falskt** avseende Lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT).

- a) Grundförutsättningen för att lagen ska kunna tillämpas är att det föreligger en allvarlig psykisk störning och att patienten motsäger sig nödvändig vård
- b) Vård enligt LPT innebär ett frihetsberövande och är noga reglerad i olika steg
- c) All hälso- och sjukvårdspersonal kan skiva ett vårdintyg och inom 24 timmar ska patienten bedömas och vårdintyget prövas av legitimerad läkare
- d) Vid vård enligt LPT får tvångsåtgärder som tvångsmedicinering, fastspänning och avskiljning användas endast om de står i rimlig proportion till syftet med åtgärden

18. Vilket alternativ beskriver bäst diagnosen generaliserat ångestsyndrom (GAD).

- a) Uttalad rädsla eller ångest för en eller flera olika sociala situationer där man riskeras att utsättas för kritisk granskning av andra
- b) Uttalad rädsla eller ångest inför allmänna kommunikationsmedel, öppna platser, folksamlingar, lämna hemmet på egen hand
- c) Uttalad rädsla eller ångest inför ett specifikt objekt eller en specifik situation
- d) Överdriven rädsla och oro (förväntansångest) inför ett antal olika händelser eller aktiviteter

19. Kognitiv beteendeterapi används i behandlingen av många psykiska tillstånd och syndrom. Vad syftar kognitiv beteendeterapi till?

- a) Kognitiv beteendeterapi är en evidensbaserad behandling som övar upp och stabiliserar förmågan att föreställa sig sitt eget och andras inre
- b) Kognitiv beteendeterapi är en strukturerad form av psykoterapi som fokuserar på hur problem i mänskliga relationer bidrar till psykiska symtom
- c) Kognitiv beteendeterapi är en evidensbaserad behandling som syftar till att träna på att använda sig av nya beteenden och tankemönster för att minska psykologiska problem
- d) Kognitiv beteendeterapi är en strukturerad form av psykoterapi som fokuserar på inläring.

20. En förklaringsmodell om orsaken till schizofreni bygger på störd omsättning av signalämnen i hjärnan. Vilket av följande signalämnen är det som är av störst intresse?

- a) Acetylkolin
- b) Dopamin
- c) Glukagon
- d) Leptin

21. Vilken struktur i hjärnan förknippar vi främst med uppkomsten av ångest.

- a) Hypothalamus
- b) Amygdala
- c) Thalamus
- d) Hippocampus

22. Vilket av följande alternativ är rätt avseende behandling av lindrig depression.

- a) Farmakologisk behandling med antidepressiva är alltid förstahandsvalet vid alla grader av depression
- b) Lindrig depression behandlas aldrig farmakologiskt
- c) Lindrig depression behandlas i första hand med psykoterapi, avslappningsövningar och fysisk aktivitet
- d) ECT-behandling är förstahandsvalet vid lindrig depression

23. Vid undersökning av patienter med psykisk ohälsa ingår ett psykiatriskt status.
Det finns sex olika områden /iakttagelser som bör ingå i statuset. Ange tre stycken av dessa och beskriv dem kort. (3p)
24. Psykos förknippas framförallt med schizofreni och mani. Ge två exempel på, vad psykos mer kan orsakas av (1p)
25. Det finns flera varianter av vanföreställningssyndrom. Ge två exempel med en kort beskrivning (2p)

26. Du jobbar på Akutmottagningen och träffar Jörgen, 52 år. Jörgen har ett långvarigt alkoholberoende och brukar hamna på akuten titt som tätt och brukar ha någonstans mellan 2-3 promille i blodet när han varit på akuten innan.

Idag kommer han till akuten med sin dotter som är hemma på besök.

Dottern berättar att det har varit lugnt med alkohol de tre dagar som hon varit med pappa – Jörgen har inte tagit en droppe alkohol överhuvudtaget. Nu mår dock Jörgen inte särskilt bra. Han har hjärklappning och svettas, har kräcks flera gånger, skakar och rycker i armarna, är plockig och orolig och ter sig förvirrad. Han ryter åt dottern flera gånger att köra ut den där förbannade hästen från rummet.

Dottern är orolig. Hon har inte fått sova en blund i natt eftersom Jörgen har vankat runt i lägenheten och gormat på någon häst som inte finns.

a. Vilket syndrom/tillstånd, handlar ovanstående patientfall troligast om? (1p)

b. Vilken behandling är lämplig i det akuta skedet och vad syftar behandlingen till? (2p)

27. Beskriv diagnosen anorexia nervosa samt ge förslag på behandling. (3p)